



การพัฒนานวัตกรรมการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา*
INNOVATIVE DEVELOPMENT IN ADMINISTRATION
OF CHARITY SCHOOLS IN BUDDHISM

¹พระวิเชียร สิริภทโท (ประทุมมินทร์) PhraWichearn Siripaddho (Pratummin),
²สมศักดิ์ บุญปู Somsak Boonpoo, ³สิน งามประโคน Sin Ngamprakhon,
⁴กฤษฎา นันทเพ็ชร Krisda Nantapetch
^{1,2,3}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand
⁴มหาวิทยาลัยบูรพา BuraphaUniversity, Thailand
E-mail: phrawichearn@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีขั้นตอนการวิจัย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครูโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา 357 คน มีเครื่องมือการวิจัยคือแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ คือ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 2 พัฒนานวัตกรรม ด้วยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 10 รูป/คน มีเครื่องมือการวิจัยคือแบบสัมภาษณ์ และการจัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ 10 รูป/คน มีเครื่องมือการวิจัยคือแนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา และขั้นตอนที่ 3 เสนอนวัตกรรม สรุปผลการวิจัยพบว่า นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เป็นนวัตกรรมที่ส่งเสริมให้การบริหารโรงเรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้น ประกอบด้วยนวัตกรรม 4 ด้าน ได้แก่ 1) นวัตกรรมด้านการบริหารงานวิชาการ 10 นวัตกรรม 2) นวัตกรรมด้านการบริหารงานบุคคล 5 นวัตกรรม 3) นวัตกรรมด้านการบริหารงบประมาณ 5 นวัตกรรม และ 4) นวัตกรรมด้านการบริหารงานทั่วไป 8 นวัตกรรม

คำสำคัญ: การพัฒนานวัตกรรม, การบริหาร, โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา



Abstract

This research article aimed to propose innovations in administration of charity schools in Buddhism. Mixed methods research consisting of quantitative research and qualitative research was conducted. There were 3 research steps as follows: Step 1 Study the administration condition of charity schools in Buddhism. A questionnaire was used for data collection from 357 administrators and teachers of Buddhist temple charity schools. The research tool was a questionnaire, and data were analyzed with statistics consisted of percentage, frequency, mean, and standard deviation. Step 2 Develop innovation by interviewing 10 key informants, and the research tool was the interview form. Focus group discussions with 10 experts was also conducted, and the tool was questions for the discussions. Data were analyzed by using content analysis. Step 3 to propose innovations, innovation of charity school administration of Buddhist Temples, it was an innovation that promotes higher efficiency and effectiveness of school management. It consisted of 4 types of innovations: 1) 10 Academic management innovations, 2) 5 Human resource management innovations, 3) 3 Budget management innovations, and 4) 8 General management innovations.

Keywords: Innovative Development, Administration, Charity Schools in Buddhism

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ถือได้ว่าเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการปฏิรูปการศึกษาโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นคนดีมีความสามารถและมีความสุข ได้มีการจัดโครงสร้างการบริหารการศึกษาที่เปลี่ยนไปจากเดิมได้มีการยุบรวมกรมต่างๆ ในส่วนกลางเข้าด้วยกันทั้งนี้เพื่อขจัดความซ้ำซ้อนในการทำงานและเอื้อให้เกิดการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถานศึกษาที่สังกัดแต่ละกรม โดยมุ่งหวังให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาที่เป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการมาตรา 39 ระบุว่า ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการงบประมาณการบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ซึ่งหมายความว่า เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาจะมีอำนาจมีอิสระในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษามากขึ้นตามที่กฎหมายกำหนดโดยหวังว่า เมื่อมีการกระจายอำนาจออกจากกระทรวงไปแล้วขั้นตอนการบริหารจะน้อยลงเวลาที่ใช้ในการตัดสินใจในแต่ละเรื่องจะสั้นลง ด้วยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาจะพึ่งตนเองมากขึ้น โดยเฉพาะสถานศึกษาซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติการที่มีความสำคัญมากที่สุดในการจัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

การพัฒนาการศึกษาที่ผ่านมาในด้านเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารและการจัดการศึกษาการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาจากส่วนกลางสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา แม้จะได้มีการออกกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการกระจายอำนาจการ



บริหารและการจัดการศึกษาแล้ว แต่หน่วยปฏิบัติยังไม่มีอิสระและความคล่องตัวในการบริหารงานและจัดการศึกษาเท่าที่ควร ส่วนการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พบว่า มีการถ่ายโอนสถานศึกษาไปองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว 381 แห่ง การจัดการศึกษาของเอกชนยังไม่มีขยายตัวเท่าที่ควร เนื่องจากนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษาของรัฐมีผลกระทบต่อการรับนักเรียนนักศึกษาของสถานศึกษาเอกชน ส่วนสถานประกอบการและสถาบันต่างๆ มีส่วนร่วมจัดการศึกษาเพิ่มขึ้น แต่ยังมีสัดส่วนน้อยมาก อีกทั้งขาดแรงจูงใจให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาและระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540)

บทบาทผู้บริหารสถานศึกษายุคไร้พรมแดน แม้ว่าจะมีการเคลื่อนไหวระดับชาติเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาแห่งศตวรรษที่ 21 จะมาแล้วตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. 2553 ด้วยการจัดประชุมผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งมีการประชุมทางวิชาการ บทความข้อเขียนเกี่ยวกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการขาดแคลนแรงงานทักษะขั้นสูงซึ่งกำลังกลายเป็นแนวโน้มสำคัญของโลก แต่การเคลื่อนไหวในเรื่องดังกล่าวขาดความต่อเนื่องจริงจังของทุกฝ่าย การไม่มีเจ้าภาพองค์กรที่เป็นหลักในการประสานงานและดำเนินการในเรื่องนี้อย่างจริงจังถือเป็นความท้าทายอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในยุคไร้พรมแดน การอยู่นิ่งเฉย การทำแบบเดิมๆ ตามที่เคยชิน การรอรับนโยบายจากเบื้องบนแต่ฝ่ายเดียว ขณะที่การเมืองการปกครองไม่มีเสถียรภาพ ล้วนแล้วแต่สร้างความเสียหายต่อการพัฒนาทุนมนุษย์ของประเทศส่งผลให้ประเทศชาติขาดศักยภาพในการแข่งขันและเสียผลประโยชน์ เมื่อเปิดพรมแดนอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2558 การเริ่มต้นในวันนี้อาจช้าไปนิด แต่ยังไม่สายเกินไปที่จะลงมือทำ โดยผู้บริหารสถานศึกษาทุกระดับในฐานะผู้มีอำนาจขององค์กรจะต้องตัดสินใจดำเนินการให้แผนยุทธศาสตร์และภารกิจของสถานศึกษาที่ตนรับผิดชอบ มีการสร้างคุณภาพสำหรับอนาคตบนพื้นฐานของทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และติดตามกำกับดูแลให้มีการดำเนินงานอย่างจริงจัง (รสสุคนธ์ มกรมณี, 2555)

นวัตกรรม แปลว่า การก่อสร้าง ซึ่งวงการศึกษานำคำนี้มาใช้ในความหมายของการทำขึ้นใหม่หรือสิ่งที่ทำขึ้นใหม่ ซึ่งได้แก่ แนวคิด แนวทาง ระบบ รูปแบบ วิธีการ กระบวนการสื่อและเทคโนโลยีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ซึ่งได้รับการคิดค้นและจัดทำขึ้นใหม่เพื่อช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ทางการศึกษา เนื่องจากสรรพสิ่งทั้งหลายในโลกนี้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอเป็นธรรมดาธรรมชาติการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในจุดใดจุดหนึ่งย่อมมีผลกระทบต่อจุดอื่นๆ ที่เชื่อมโยงกัน การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในจุดใดจุดหนึ่งย่อมมีผลกระทบต่อจุดอื่นๆ ที่เชื่อมโยงกัน การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรม ย่อมส่งผลต่อการศึกษอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การศึกษาจึงจำเป็นต้องปฏิรูปปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสภาพของปัญหาและความต้องการ มนุษย์จำเป็นต้องดิ้นรนแสวงหาแนวคิด แนวทาง และวิธีการใหม่ๆ เพื่อช่วยให้สภาพปัญหานั้นหมดไป และทำให้เกิดสภาพที่ต้องการขึ้น ศักยภาพ ของมนุษย์นั้นดูเหมือนจะไม่มีที่สิ้นสุดสิ่งใหม่ๆ ความคิดใหม่ๆ จึงเกิดขึ้นตลอดเวลา

นวัตกรรมเป็นสิ่งใหม่ที่ทำขึ้นซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของความคิดหรือการกระทำหรือสิ่งประดิษฐ์ต่างๆ นวัตกรรมด้านการเรียนการสอนจึงอาจมีลักษณะเป็นแนวคิด หรือการกระทำหรือสิ่งประดิษฐ์ต่างๆ นวัตกรรมด้านการเรียนการสอนจึงอาจมีลักษณะเป็นแนวคิดหรือวิธีการ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ ที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน อย่างไรก็ตามความใหม่ มิใช่เป็นคุณสมบัติประการเดียวของนวัตกรรม ถ้าเป็นเช่นนั้นของทุกอย่างที่เข้ามาใหม่ๆ ก็จะเป็นนวัตกรรมทั้งสิ้น นวัตกรรมไม่ว่าจะเป็นด้านใดก็ตามมีคุณสมบัติที่สำคัญ คือ 1) เป็นสิ่งใหม่ 2) เป็นสิ่งใหม่ที่กำลังอยู่ในกระบวนการพิสูจน์ทดสอบว่าจะใช้ได้ผลมากน้อยเพียงใด



ในบริบทนั้น 3) เป็นสิ่งใหม่ที่ได้รับการยอมรับนำไปใช้แต่ยังไม่เป็นส่วนหนึ่งของระบบงานปกติหากการยอมรับนำไปใช้นั้นได้กลายเป็นการใช้อย่างเป็นทางการเป็นปกติในระบบงานของที่นั้นแล้วก็ไม่ถือว่าเป็นนวัตกรรมอีกต่อไป 4) เป็นสิ่งใหม่ที่ได้รับการยอมรับนำไปใช้บ้างแล้ว แต่ยังไม่แพร่หลาย คือยังไม่เป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไพฑูรย์ พิมดี และคณะ (2560) ที่ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาการศึกษาภายใต้กรอบประเทศไทย 4.0 สู่ศตวรรษที่ 21 เป็นกระบวนการพัฒนาทางการศึกษาภายใต้ประเทศไทย 4.0 สู่ศตวรรษที่ 21 คือการเป็นจุดเริ่มต้นยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี การขับเคลื่อนไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง พอเพียงและยั่งยืน อย่างเป็นรูปธรรม การขับเคลื่อนเชิงปฏิบัติการที่มีการผลักดันการปฏิรูปโครงสร้างการวิจัยและการพัฒนาการศึกษา การฝึกกำลังภายใต้แนวคิดประชารัฐ การวิจัยพัฒนาบุคลากร การศึกษาและผู้เรียนภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงจากการรู้จักเติมเต็มพอเพียง แบ่งปัน รับผิดชอบและให้คุณค่า การหาความรู้อย่างต่อเนื่อง การมีคุณธรรม วัฒนธรรมภิบาลเพื่อเป็นเกราะคุ้มกัน และการเรียนรู้ในทักษะศตวรรษที่ 21

โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เดิมใช้ชื่อว่า โรงเรียนราษฎร์ของวัดเกิดขึ้นตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่า ด้วยโรงเรียนราษฎร์ของวัด พุทธศักราช 2488 โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ได้มีความพัฒนาด้านการดำเนินงานมาโดยตลอด แต่เนื่องจากในช่วงแรกๆ ได้รับอุดหนุนเหมือนโรงเรียนเอกชนทั่วไป และไม่สามารถเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนการสอนจากผู้ปกครองนักเรียนได้สาเหตุจากผู้ปกครองนักเรียนร้อยละ 95 มีฐานะยากจนจึงทำให้โรงเรียนบางแห่งต้องเลิกกิจการและบางแห่งก็ได้โอนกิจการให้รัฐบาล ซึ่งการจัดตั้งโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เพื่อช่วยเหลือชุมชนด้านการศึกษาและเผยแผ่ศาสนาธรรมสู่เยาวชนไทย จัดการศึกษาเพื่อการกุศลโดยไม่หวังผลกำไร มุ่งสงเคราะห์เด็กยากจน และเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา มุ่งปลูกฝังให้เยาวชนไทย เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมและมีความเป็นเลิศทางด้านวิชาการ โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนามีลักษณะเป็นโรงเรียนเอกชนที่วัดเป็นเจ้าของและมีเจ้าอาวาสเป็นผู้รับใบอนุญาตโดยตำแหน่ง การบริหารโรงเรียนอยู่ในรูปของคณะกรรมการบริหารโรงเรียน การจัดการศึกษาแบบเรียนฟรี โดยไม่เก็บค่าธรรมเนียมการเรียน รัฐให้การอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายบุคคล 100% จะเห็นได้ว่า โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาการบริหารจัดการศึกษามุ่งช่วยพัฒนาเด็กและเยาวชนของชาติอย่างแท้จริง ต่อมา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดหลักการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนให้มีฐานะเป็นนิติบุคคลและมีคณะกรรมการบริหารโรงเรียน เพื่อทำหน้าที่บริหารและจัดการศึกษาโรงเรียนเอกชนให้มีความเป็นอิสระ โดยมีการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเช่นเดียวกับการศึกษาของรัฐ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ปรับปรุงพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2522 ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 125 เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2551 และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไปสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจึงได้จัดพิมพ์พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 ขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน, 2551) ซึ่งให้เห็นว่า การศึกษามีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ในฐานะที่เป็นกระบวนการหนึ่งที่มีบทบาทโดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้มีคุณภาพเหมาะสมและมีคุณสมบัติสอดคล้องกับความต้องการในการใช้กำลังของประเทศ การศึกษาจึงหมายถึง การเจริญงอกงาม เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาบุคคลให้มีความเจริญงอกงามทุกด้าน



คือ สติปัญญา อารมณ์และสังคม ถ้าประเทศไทยประชากรมีการศึกษาสูง ประเทศนั้นก็จะมีกำลังคนที่มีประสิทธิภาพ สามารถเพิ่มรายได้ต่อบุคคลให้สูงขึ้น การจัดการศึกษาที่ดีจะต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ทั้งนี้เพราะว่าเด็กแต่ละคนจะมีความแตกต่างกัน ทั้งด้านความคิด ความรู้สึก บุคลิกภาพ ความสนใจ และความถนัด ดังนั้น การศึกษามีได้ขึ้นอยู่กับความสามารถทางด้านสติปัญญาเพียงอย่างเดียว แต่ยังเกี่ยวข้องกับความถนัดทางการเรียนของแต่ละบุคคล รวมทั้งองค์ประกอบที่ไม่เกี่ยวข้องกับสติปัญญาด้วย เช่น สถานภาพทางสังคม บุคลิกภาพ ความสนใจ และพฤติกรรมต่างๆ ที่แสดงออกอันเนื่องมาจากความนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง ซึ่งจะส่งผลต่อเจตคติ ความคิด ความรู้สึก ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ตลอดจนการปรับตัวและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (นรินทร์ สังข์รักษา, 2552)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาวัตกรรมการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เพื่อพัฒนาวัตกรรมการบริหารโรงเรียนการกุศลให้แก่ผู้บริหารของโรงเรียนทั่วประเทศเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาให้มีศักยภาพที่สมบูรณ์ท่ามกลางในสังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 อันจะส่งผลให้โรงเรียนได้พัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ และเป็นพลเมืองที่ดีของโลกต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเสนอวัตกรรมการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาวัตกรรมการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาเป็นการวิจัยแบบผสมวิธี โดยมีขั้นตอนการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา

แหล่งข้อมูล : หนังสือ บทความ ตำรา งานวิจัย website

เครื่องมือ : แบบศึกษาเอกสาร

การวิเคราะห์ : การวิเคราะห์เนื้อหา Content Analysis

ผลลัพธ์ที่ได้ : สภาพการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา

2. ศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ใช้แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครูโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา โดยใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ Krejcie & Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 (อ้างใน สมชาย วรภิเษมสกุล, 2553) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 357 คน

เครื่องมือ : แบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล : ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลลัพธ์ที่ได้ : สภาพการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา



ขั้นตอนที่ 2 พัฒนานวัตกรรมการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา มีขั้นตอนดังนี้

1. การสัมภาษณ์

สัมภาษณ์เกี่ยวกับพัฒนานวัตกรรมการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา จำนวน 10 รูป/คน ด้วยการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือ : แบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล : การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลลัพธ์ที่ได้ : นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา (ฉบับร่างที่ 1)

2. การจัดสนทนากลุ่ม

การจัดสนทนากลุ่มเพื่อพัฒนานวัตกรรมการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา แหล่งข้อมูล : ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา 10 รูป/คน โดยการเลือกแบบเจาะจงกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือก

เครื่องมือ : แนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล : การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลลัพธ์ที่ได้ : นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา (ฉบับร่างที่ 2)

ขั้นตอนที่ 3 เสนอนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ด้วยการปรับปรุงแก้ไขและนำเสนอร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา

เครื่องมือ : แบบศึกษาเอกสาร

การวิเคราะห์ข้อมูล : การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลลัพธ์ที่ได้ : นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา (ฉบับสมบูรณ์)

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนานวัตกรรมการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ประกอบด้วย 4 นวัตกรรม ได้แก่

1. นวัตกรรมด้านการบริหารงานวิชาการโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ประกอบด้วย 10 นวัตกรรม ประกอบด้วย 1) การแสวงหาข้อมูลข่าวสาร 2) การรายงานผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ 3) การใช้นวัตกรรมทางการบริหาร 4) การคำนึงถึงมาตรฐานวิชาการ 5) การใช้เทคโนโลยี สื่อ ICT และนวัตกรรมทางการศึกษา 6) การส่งเสริมและสนับสนุนความรู้ทางวิชาการ แก่ชุมชน 7) การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนการเรียนรู้โดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน 8) การจัดทำหลักสูตรพัฒนาผู้เรียนที่เน้นหลักสมรรถนะ ซึ่งเน้นทั้งความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และคุณลักษณะ (Attribute) ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง เชื่อมโยงกับการอนุรักษ์และพัฒนาสภาพแวดล้อม นำความรู้ไปสู่การปฏิบัติ 9) การจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ที่ให้โอกาสผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ 10) การจัดทำผลงานหรือชิ้นงานที่เกิดจากความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2. นวัตกรรมด้านการบริหารงานบุคคลโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ประกอบด้วย 5 นวัตกรรม ประกอบด้วย 1) การบริหารงานบุคคลในด้านการสรรหาและคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้และประสิทธิภาพตอบสนองความต้องการของโรงเรียน 2) การพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนโดยมีการคัดเลือก



บุคลากรจากฝ่ายต่างๆ ที่เหมาะสม กำหนดหลักสูตร และ Workshop พัฒนาบุคลากร 3) การจัดทำแผนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนงบประมาณโดยพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยการพัฒนาตามหน้าที่และภาระงาน 4) ครูกลุ่มโรงเรียนเวียนสอน 5) ครูพี่ศิษย์น้อง โดยนวัตกรรมด้านการบริหารงานบุคคลโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา

3. นวัตกรรมด้านการบริหารงบประมาณโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ประกอบด้วย 5 นวัตกรรม ประกอบด้วย 1) การจัดทำงบประมาณรายรับอย่างเป็นระบบ 2) การจัดทำและเสนอของบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ 3) การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มาช่วยในการจัดทำเอกสารการเงิน word, excel และ โปรแกรม formula 4) การปฏิบัติตามแผนตรวจสอบและวิเคราะห์โครงการ/กิจกรรม แล้วกำหนดแผนปฏิบัติงานในแต่ละกิจกรรม ให้ความสำคัญและตระหนักถึงคุณค่าของการจัดทำแผนงาน/โครงการ 5) การกำหนดกรอบงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้าระยะปานกลาง (MTEF)

4. นวัตกรรมด้านการบริหารงานทั่วไปโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาประกอบด้วย 8 นวัตกรรม ประกอบด้วย 1) การรู้จักมอบอำนาจและความรับผิดชอบแก่ผู้ที่เหมาะสม 2) การบริการสาธารณะแก่ชุมชน และสังคม 3) การส่งเสริมสนับสนุนและประสานจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร และหน่วยงานอื่น 4) การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน 5) การปฏิบัติงานด้านการบริหารงานทั่วไปเป็นไปตามระบบ PDCA 6) การนำคอมพิวเตอร์มาช่วยในการจัดทำเอกสารรับ-ส่งเอกสารทางราชการ มีระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ของโรงเรียนอย่างเป็นระบบ 7) การพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนเพื่อให้ทันสมัยอยู่เสมอ 8) การระดมทรัพยากรและความร่วมมือจากชุมชนและหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เป็นนวัตกรรมที่ส่งเสริมให้การบริหารโรงเรียนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้น ประกอบด้วยนวัตกรรม 4 ด้าน ได้แก่ 1) นวัตกรรมด้านการบริหารงานวิชาการ 10 นวัตกรรม 2) นวัตกรรมด้านการบริหารงานบุคคล 5 นวัตกรรม 3) นวัตกรรมด้านการบริหารงบประมาณ 5 นวัตกรรม และ 4) นวัตกรรมด้านการบริหารงานทั่วไป 8 นวัตกรรม โดยนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาทั้ง 4 ด้านจะต้องอาศัยผู้บริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา ร่วมกับครูผู้สอน ผู้ปกครอง วัด และสถานที่ราชการร่วมกันบริหารโดยเป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาให้พัฒนาเจริญก้าวหน้าไกลในโลกของการเปลี่ยนแปลง ซึ่งผลการวิจัยนี้ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของกรณีศึกษา ฐิติกรประภาพงศ์ และปิยะนาถ บุญมีพิพิธ, (2558) ที่ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษาด้านโครงสร้างพื้นฐาน คือ การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการพัฒนาบุคลากร และด้านการบริหารจัดการ ตามลำดับ 2) การใช้อินเทอร์เน็ตในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา โดยการใช้บริการเว็ลด์ไวด์เว็บ คือ การใช้บริการสืบค้นข้อมูล การใช้บริการถ่ายโอนแฟ้มข้อมูล และ การใช้บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ตามลำดับ 3) การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศที่ส่งผลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและด้านการพัฒนาบุคลากรตามลำดับ และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของไพฑูรย์ พิมพ์ และคณะ (2560) ที่ผลการวิจัยพบว่า กระบวนทัศน์ของการพัฒนาการศึกษาภายใต้ประเทศไทย 4.0 สู่ศตวรรษที่ 21 คือ การเป็นจุดเริ่มต้น

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในการขับเคลื่อนไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง พอเพียงและยั่งยืน อย่างเป็นรูปธรรม การขับเคลื่อนเชิงปฏิบัติการที่ผลักดันการปฏิรูปการศึกษา การฉีกกำลังภายใต้แนวคิดประชารัฐ การวิจัยพัฒนาบุคลากรการศึกษาและผู้เรียน ภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากการจัดตั้งเพิ่มเติมพอเพียง แบ่งปัน รับผิดชอบ และให้คุณค่า ตลอดจนการหาความรู้อย่างต่อเนื่อง การมีคุณธรรมวัฒนธรรมมาภิบาลเพื่อเป็นเกราะคุ้มกันการเรียนรู้ในทศวรรษที่ 21 แบบ 6R12C3E

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยเป็นนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา เป็นนวัตกรรมการบริหารโรงเรียน โดยนวัตกรรมการศึกษา (Educational Innovation) นวัตกรรมที่จะช่วยให้การศึกษา และการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิผลสูงกว่าเดิม เกิดแรงจูงใจในการเรียนด้วยนวัตกรรมการศึกษา และประหยัดเวลาในการเรียนได้อีกด้วย โดยนำมาพัฒนาเป็นนวัตกรรมการบริหารโรงเรียน การปฏิบัติหน้าที่ภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษา ด้วยความร่วมมือของทุกฝ่ายทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ การบริหารงานทั่วไปเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย วิสัยทัศน์ตามที่สถานศึกษาได้ตั้งไว้ โดยผู้บริหารสามารถนำนวัตกรรมการบริหาร 4 ด้าน นวัตกรรมด้านการบริหารงานวิชาการ นวัตกรรมด้านการบริหารงานบุคคล นวัตกรรมด้านการบริหารงบประมาณ และนวัตกรรมด้านการบริหารงานทั่วไป สรุปลงภาพที่ 1



ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมพัฒนาการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้กับโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา
 - 1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมการประเมินผลปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเป็นธรรมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ



1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

1.4 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้การส่งเสริมกิจการนักเรียน กิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมให้นักเรียนให้มีความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรมด้านต่างๆ เพื่อให้พัฒนาต่อยอดความคิดให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียน สังคม และประเทศชาติ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนานวัตกรรมการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา

2.2 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

2.3 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนานวัตกรรมการบริหารโรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนา

เอกสารอ้างอิง

กรณ์สิณี ฐิติกรประภาพงศ์ และปิยะนาถ บุญมีพิพิธ. (2558). การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศที่ส่งผลต่อการใช้อินเทอร์เน็ตในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2. *Veridian E-Journal, Slipakorn University* ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ และศิลปะ. 8(3). 1-13.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

นรินทร์ สังข์รักษา. (2552). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมโนภาพแห่งตนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. รายงานวิจัย. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ไพฑูรย์ พิมพ์ดี และคณะ. (2560). การพัฒนาการศึกษาภายใต้กรอบประเทศไทย 4.0 สู่ศตวรรษที่ 21. *วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม*. 16(2). 199-205.

รสสุคนธ์ มกรมณี. (2555). การจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้วยปัญญา. *วารสารการศึกษาไทย*. 3(1). 38-40.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ศิริวัฒนาอินเตอร์พรีน.

สมชาย วรกิจเกษมสกุล. (2553). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. อุตรธานี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2540). *แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 11*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. (2551). *พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน.